

Folketinget satte fokus på fjernvarme

Det Enerkipolitiske Udvalg var arrangør af en åben høring om fjernvarme i det fremtidige energisystem.

POLITIK

Af journalist Flemming Linnebjerg Rasmussen, Dansk Fjernvarme

Det er ikke hver dag, Folketingets energipolitikere har sat fjernvarmen i fokus - en hel eftermiddag. Men det var imidlertid tilfældet, da Det Enerkipolitiske Udvalg havde reserveret Landstingssalen til en åben høring med overskriften "Høring om fjernvarmen i det fremtidige energisystem".

En række fagfolk og eksperter var inviteret til at belyse forskellige aspekter af fjernvarmen, og efter hvert indlæg kunne de tilstedeværende energipolitikere og de øvrige fremmødte stille spørgsmål og komme med kommentarer.

Formanden for Det Enerkipolitiske Udvalg, Jens Kirk (V), bød velkommen og agerede ordstyrer.

Varmeplan viser potentialet

Med dagens første indlæg havde professor Henrik Lund fra Aalborg Universitet chancen for at lægge et fundament for resten af programmet og trække nogle af de store linjer op i forhold til høringens emne om fjernvarmens potentiale i fremtiden.

Det er netop det, den aktuelle Varmeplan Danmark forholder sig til. Planen ser på, hvordan det vil være mest fornuftigt at opvarme boligerne i fremtiden, hvor det er planen, at Danmark skal bevæge sig i retning af at blive et CO₂-neutralt samfund.

Varmeplan Danmark arbejder med tre scenarier for udbygningen af fjernvarme. I det første kobles alle boliger og erhverv, der ligger i nuværende fjernvarmeområder uden at modtage fjernvarme, på nettet. I det næste

scenario udvides fjernvarmen til de naboområder, hvor der forsynes med naturgas, og i det tredje scenario udvides fjernvarmen til at række op imod en kilometer væk fra de nuværende områder.

Konklusionen er, at det vil være bedst at lægge sig mellem scenario B og C og dermed udvide fjernvarmen fra at dække cirka 46 % af Danmarks varmebehov til at dække op imod 70 %.

- Det, vi kan sige med ret stor sikkerhed, er, at det er en fordel for Danmark at udvide fjernvarmen. Hvor meget, kommer an på den konkrete situation. Men det, vi også synes, vi kan sige med sikkerhed, er, at de alternativer som fjernvarmen set fra en overordnet systembetragtning først støder på, er varmepumper, sagde Henrik Lund og fortsatte:

- Ud fra denne analyse er det ideelle system med mindst brændselsforbrug, laveste omkostninger og med mindst CO₂, at vi udvider fjernvarmen ind til en eller anden grænse, hvor det bliver for omkostningsfuldt. De boliger, der ligger udenfor, har varmepumper. Det vil være det mest fornuftige system, både på kort og langt sigt.

Kollektiv versus individuel

Henrik Lund pointerede blandt andet, at en væsentlig rammebetingelse i Varmeplan Danmark er, at der er forudsat væsentlige varmebesparelser i boligerne. Faktisk regnes der med varmebesparelser på 75 % i forhold til det nuværende niveau. Henrik Lund understregede, at rapportens konklusion om, at man med fordel kan udvide fjernvarmenettet til at dække

Spørgelysten var stor hos de tilstedeværende politikere, da der var åben høring om fjernvarme på Christiansborg. Fra venstre er det Anne Grete Holmsgaard (SF), Mette Gjerskov (S) og Lars Chr. Lilleholt (V). Foto: Simon Klein Knudsen.

Det var Landstingssalen på Christiansborg, der lagde lokaler til, da Det Enerkipolitiske Udvalg havde inviteret fagfolk og eksperter til åben høring om fjernvarme. Her holder professor Henrik Lund, Aalborg Universitet, indlæg. Foto: Simon Klein Knudsen.

op imod 70 % af varmebehovet, holder selv med en så kraftig reduktion i varmeforbruget.

Henrik Lund adresserede over for politikerne desuden spørgsmålet om, hvorfor det egentlig er en god idé at holde fast i fjernvarme frem for at bygge fremtidens energisystem op omkring individuelle løsninger.

- Når folk spørger, hvad det er, vi skal bruge fjernvarmen til, som vi ikke ligeså godt kan få i de individuelle boliger, har jeg listet en række grunde op. En rigtig god grund er, at vi har en affaldsressource, som vi selvfølgelig først skal genbruge, så godt det er muligt. Det, der bliver tilbage, som vi kan bruge til energiformål, kan vi kombinere med lavtemperaturfjernvarme og røggaskondensering. Så bliver der rigtig store mængder energi, som vi kun kan udnytte ordentligt med fjernvarme.

- Den næste gode grund er geotermi, der er en teknologi, som ser rigtig lovende ud. Geotermi kan indreguleringsmæssigt spille godt sammen med affaldskraftvarme. Hvis vi

skal udnytte overskudsvarmen fra industrien, skal vi også bruge et fjernvarmenet. Når man ser på, hvordan vi kan få kraftvarme og vindmøller til at spille godt sammen, er det helt klart en fordel at have nogle fleksible systemer, hvor vi kan supplere kraftvarme med varmepumper og varmelagre, så vi kan indregulere. Det kan vi bedre i kollektive systemer. Og endelig er der muligheder i forhold til solvarme og biogas, fastslog energiprofessoren.

De tilstedeværende politikere spurgte flittigt efter hvert indlæg. Omkring Varmeplan Danmark var det blandt andet Venstres energipolitiske ordfører, Lars Chr. Lilleholt, der var på banen med spørgsmålet om, hvad rapporten sagde om behovet for investeringer for at udvide fjernvarmen i den skala, det anbefales.

- Det, vi har koncentreret os om, er samfundsøkonomien. Beløbet er på niveau med bankpakker og lignende - det er to cifrede milliardbeløb. Men det, der er pointen, er, at hvis vi ikke udvider med fjernvarme, så skal der være noget andet i de boliger. Hvis

det for eksempel skal være varmepumper med jordslanger, er det flere bankpakker, vi snakker om. Det er omkostningseffektivt at udvide fjernvarmen, svarede Henrik Lund.

Vend spørgsmålet på hovedet

I forlængelse af Henrik Lunds indlæg om Varmeplan Danmark handlede det indlæg, Hans Henrik Lindboe fra Ea Energianalyse stod for, også om de store linjer i det han forholdt sig til det helt overordnede spørgsmål om, hvorvidt fjernvarmen har en fremtid.

Hans Henrik Lindboe fremhævede nødvendigheden af at holde sig de overordnede rammer for øje, når man skal svare på sådan et spørgsmål. Det betyder blandt andet, at vi bevæger os i retning af et 100 % CO₂-neutralt samfund, at der vil komme mere vindkraft samtidig med, at det samlede elforbrug i Europa ventes at stige.

Desuden vil de affaldsmængder, der kan bruges til forbrænding, stige med mindst 1,3 % om året og ikke alene olie og naturgas, men også kul

(Fortsættes næste side)

(Fortsat fra forrige side)

og biomasse, må regnes for knappe ressourcer på lidt længere sigt.

Hans Henrik Lindboe konkluderede, at fjernvarmen har en klar rolle at spille inden for de rammer. Især kan vind og fjernvarme i et samspil give en synergieffekt, fordi fjernvarmen kan lagre vindenergien på en billig måde. Han var derfor ikke i tvivl om sin konklusion.

- Selvfølgelig har fjernvarmen en fremtid. Det interessante er nærmere at vende spørgsmålet og forholde sig til, om vi overhovedet kan nå de mål, vi har sat os, uden fjernvarmen.

Fremtid med biogas

Biogas nævnes hyppigt som en central del af den danske energifremtid. Sekretariatschef i Brancheforeningen for Biogas, Bruno Sander, var mødt frem for at tale om netop dette emne. Han konstaterede da også, at der er fokus på de tre B'er, nemlig bønder, biler og boliger, men at en del af løsningen på klimaudfordringen ligger i det fjerde "B", nemlig biogassen.

Bruno Sander oplyste, at der i dag produceres 4 PJ via biogas. Det svarer til cirka 10 % af det biogaspotentiale, der umiddelbart er i Danmark.

Der er dog en række udfordringer og barrierer, som skal overvindes, hvis potentialet skal indfries. Som det ofte er tilfældet, er økonomi en af dem, dog med den positive nyhed, at afregningsprisen er blevet forbedret til 74,5 øre/kWh som et led i den seneste politiske energiaftale.

- Det var godt, at det kom. Men de penge er ikke kommet ud at rulle endnu. Der mangler en godkendelse i EU. Det betyder, at de eksisterende biogasanlæg, hvor det er let at lave en udvidelse, ikke har likviditeten til at gøre det. Det er faktisk skidt, for med det nuværende økonomiske klima kan investorerne ikke gå i banken, vurderede Bruno Sander.

Samtidig er der også spørgsmålet om, hvor anlæggene konkret placeres og endelig er det en udfordring i sig selv

at gennemføre en så hastig udbygning, som politikerne lægger op til.

- Vi skal have nogle sektorer til at gå i spænd med hinanden. Vi skal have landmændene til at håndtere deres husdyrgødning til formålet, og i samme tempo skal energisektoren være gearet til at aftage biogassen, konstaterede Bruno Sander.

Den efterfølgende debat om biogas drejede sig blandt andet om de udfordringer, der er ved at anvende den. Grundlæggende kan den enten bruges på de decentrale kraftvarmeværker eller indpasses på naturgasnettet. Det sidste kræver, at biogassen opgraderes, hvilket ikke er helt billigt. I det omfang, det er muligt, er det umiddelbart billigere at bruge biogassen direkte på de decentrale kraftvarmeværker, hvor den kan bruges ubearbejdet til at erstatte naturgas.

Udstrakt hånd fra gassektoren

Naturgassens fremtid var på forskellig vis et tilbagevendende emne for flere af dagens indlægsholdere, herunder ikke mindst professor Henrik Lunds indlæg om Varmeplan Danmark, der anbefaler en omfattende konvertering fra naturgas til fjernvarme. På den baggrund indtog Peter Fenger, sekretariatschef i naturgasselskabet HNG, talerstolen i Landstingssalen

- Tak fordi jeg måtte komme, ikke mindst fordi jeg skal afvikles. Det er jo det generelle indtryk, man får i øjeblikket, sagde han med et smil.

Peter Fenger gav med sit indlæg et indblik i, hvordan debatten om områdeafgrænsning ser ud set med gassektorens briller. Han gennemgik den udvikling, selskaberne HNG og Naturgas Midt/Nord kan imødesee de kommende år, hvor brændselsomlægninger på centrale og decentrale værker, energibesparelser osv. fører til en nedgang i naturgasforbruget.

- En forsigtig vurdering, er, at vi mister 200 millioner kroner på det her i perioden 2011 til 2014, konstaterede Peter Fenger.

Naturgas Midt/Nord og HNG har afskrevet deres ledningsnet 31/12 2014.

- Men indtil da koster den her

øvelse os mindst 50 millioner kroner om året. Hvem skal betale det? Vi er et non-profit foretagende, så der er kun et sted at sende regningen hen, i øvrigt fuldstændig ligesom i fjernvarmesektoren, nemlig ud til forbrugerne, forklarede Peter Fenger.

Alligevel er naturgassektoren slet ikke afvisende over for at konvertere en del af sektoren til fjernvarme. Peter Fenger inviterede til dialog mellem gas- og fjernvarmeektoren og hans generelle budskab var, at det er muligt at forhandle sig frem til løsninger, der er fornuftige for alle.

- HNG og Naturgas Midt/Nord siger ja til konverteringer. Vi er kommunalt ejede og er ikke sat i verden for at opretholde en forsyningsstruktur, som det danske samfund ikke længere prioriterer, fastslog han.

Konkret har konverteringer af naturgasområder til fjernvarme ikke forløbet helt gnidningsfrit alle steder, og flere sager er endt hos myndighederne og i retten. Peter Fenger fastslog dog, at det efter hans mening går bedst med dialog.

Projekterne skal imidlertid være samfundsøkonomisk fornuftige, der skal være kompensation til de tilbageværende forbrugere, og så ønskede Peter Fenger på gassektorens vegne klare regler for konvertering og brændselskift.

Fjernvarmesektoren er parat

En af høringens sidste indlægsholdere var Dansk Fjernvarmes direktør, Jørgen G. Jørgensen. Med et kort indlæg afrundede han dagen og benyttede blandt andet taletiden til at minde forsamlingen om, at fjernvarme er infrastruktur og ikke et brændsel.

Denne fundamentale definering af fjernvarmen er væsentlig for politikerne at holde sig for øje i mange sammenhænge, så de kan udnytte fjernvarmens store potentiale bedst muligt. Og så forsikrede Jørgen G. Jørgensen også de tilstedeværende energipolitikere om, at fjernvarmen i sagens natur er helt parat til at imødekomme fremtidens udfordringer.

fr@danskjernvarme.dk